

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/46/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5819200538
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5819200538.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Evy Malíkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: W. M., nar. XX.XX.XXXX, dieťa u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, dieťa rodičov: matky - Mgr. C. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. L. XXX, toho času bytom Z. Z., M. XXX/XX a otca - P. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, právne zastúpený: Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s. r. o., so sídlom Dolný Kubín, Radlinského 1735/29, IČO: 50 120 000, v konaní o návrhu matky na úpravu styku, v štádiu konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/15/2019-38 zo dňa 2. mája 2019, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Námestovo (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala „...aby otec maloletého umožnil styk maloletého s matkou každý páry víkend. Keď sa počas tohto víkendu vyskytne nejaká súťaž, matka určí, či na ňu syn pôjde alebo nie. Otec spolu s maloletým si nebudú dávať podmienky a tým pádom brániť styku matky so synom. Matka rozhodne, či sa syn v piatok a v nedeľu zúčastní tréningu v Y. M.. Matka si syna vyzdvihne každý páry víkend v piatok o 17:00 hod. v V. a vráti ho v nedeľu o 17:00 hod. v V.. Rovnako si ho vyzdvihne každý utorok o 16:00. hod a odovzdá ho o 17:00 hod., každý štvrtok od 16:00 hod. do 20:00 hod. bude syna sprevádzať na tréning do Y. M.. Tento styk v utorok a vo štvrtok je len styk matky so synom, nakoľko súrodenci sa budú stretávať počas páry víkendov...“. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe doposiaľ predložených listinných dôkazov mal za preukázané, že styk matky so synom by mal prebiehať na základe dohody uzatvorenej dňa 17.09.2018 na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo. Matka tvrdila, že otec jej syna odmieta dávať, je ním manipulovaný a pod jeho vplyvom sa odmieta s ňou stretávať. Oboznámiac sa s predloženými listinnými dôkazmi, s tvrdeniami rodičov, predloženým úradným záznamom zo dňa 17.09.2018, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonné predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia žiadaného znenia. Nebola preukázaná existencia tak naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorá by nezniesla odklad, pretože z dôkazov, ktoré mal súd k dispozícii, bolo evidentné, že k styku medzi matkou a maloletým dochádza, i keď sporadicky. Odhliadnuc od uvedeného, úpravu styku v takom rozsahu, ako navrhuje matka v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, nie je možné riešiť žiadaným neodkladným opatrením, ktoré je úplne identické s návrhom vo veci samej na úpravu styku, nakoľko vzhľadom na evidentné problémy medzi rodičmi rozhodnutiu bude predchádzať rozsiahle dokazovanie. Neodkladné opatrenie pritom nie je konečné rozhodnutie a jeho predpokladom nariadenia je existencia tak naliehavej potreby, ktorá neznesie odklad a nie je možné ju vyriešiť až rozhodnutím vo veci samej. Potrebné je tiež vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa.

2. Proti uvedenému uzneseniu matka podala odvolanie, na základe ktorého odvolací súd žiadala, aby napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil. Súdu prvej inštancie vytýkala nesprávne skutkové a právne závery. Zopakovala, že syn je otcom manipulovaný, a preto matku odmieta. Odmietla tvrdenia otca, že syn sa s ňou nechce stretávať pre incident, ktorý mal s jej priateľom. V skutočnosti sa syn s ním veľmi dobre pozná od narodenia a vždy spolu dobre vychádzali. Za ďalšie matka vzniesla námietku zaujatosti, požiadala o iného nestranného sudcu, vyslovila presvedčenie, že sudkyňa koná v prospech otca maloletého, ktorého zvyhodňuje. Pritom o stretávanie so synom požiadala len každý druhý víkend. Rozhodnutie preto vyznieva nelogicky.

3. Konajúca sudkyňa Mgr. Vanda Mikulášová vo svojom stanovisku k námietke zaujatosti dňa 20.06.2019 uviedla, že vo veci sa necíti byť zaujatá, keďže účastníkov konania osobne nepozná. Nikdy nebývala v obci V. (v ktorej sa zdržiava maloletý - poznámka odvolacieho súdu). V predmetnej obci bývajú príbuzní jej manžela. Vzhľadom na množstvo spisov, ktoré sú jej pridelené na prejednanie, si nepamätá, či konala niekedy s otcom maloletého.

4. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5.1. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že matka sa návrhom vo veci samej zo dňa 25.03.2019 domáha úpravy styku s maloletým W. s odôvodnením, že otec jej syna nechce dávať. Medzi rodičmi sa udialo už mnoho incidentov, a preto bola nútená obrátiť sa na súd.

5.2. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, majúc za to, že ňou navrhovaný petit neodkladného opatrenia je identický s tým, čo žiada vo veci samej. Keďže v tejto je potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie, návrh matky nepovažoval za opodstatnený.

6. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

7. Podľa § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

8. Neodkladné opatrenie je možné aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti nariadiť za predpokladu, že pomery maloletého dieťaťa je nevyhnutné upraviť bezodkladne; z tohto hľadiska je potrebné skúmať aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa; z uvedeného vyplýva, že pre splnenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné osvedčenie vyššej miery intenzity narušenia záujmu maloletého dieťaťa na napĺňaní jeho všestranných potrieb (čo vyplýva práve z predpokladu nevyhnutnosti bezodkladného zásahu, aby tento záujem maloletého dieťaťa bol ochránený); z toho na druhej strane vyplýva, že pre splnenie podmienky nevyhnutnosti bezodkladnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa pôjde zrejme v praxi predovšetkým o skutočnosti, ktoré evidentne zasahujú do konkrétneho záujmu maloletého dieťaťa na napĺňaní jeho všestranných potrieb.

9. V danom prípade z obsahu spisového materiálu vyplýva, že medzi rodičmi maloletého sa vedie konanie o rozvod manželstva, s ktorým konaním je spojené aj konanie o úprave práv a pomerov vo vzťahu k maloletým deťom. Toto konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené. Podaním zo dňa 25.03.2019 sa matka vo veci samej domáha úpravy styku s maloletým W.. Dňa 17.09.2018 (viď úradný záznam na č. I. 3 spisu) bola na pracovisku kolízneho opatrovníka medzi rodičmi dieťaťa uzatvorená

dohoda, v zmysle ktorej má prebiehať styk matky s maloletým W.. Podľa doposiaľ v spise nachádzajúcich sa listinných dôkazov je tento styk problematický a sporadický.

10. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisového materiálu konštatuje, že sa v ňom nenachádzajú žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že v starostlivosti matky o dieťa boli zistené nejaké nedostatky, a preto pokiaľ táto trvá na styku s maloletým W., o ktorom sa s jeho otcom nevie dohodnúť, boli splnené zákonné predpoklady pre úpravu styku s maloletým formou súdneho rozhodnutia. Na uvedenom fakte nič nemôže zmeniť ani to, že sa neodkladným opatrením domáha úpravy styku presne v takom istom rozsahu ako vo veci samej. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd poukazuje na to, že konanie vo veci starostlivosti o maloletých nie je návrhovým konaním, súd nie je viazaný petítom návrhu matky a môže vo veci rozhodnúť aj inak. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie nedostatočne zohľadnil svoje postavenie ako súdu starostlivosti o maloleté deti, ktorý je povinný zisťovať skutočný stav veci (§ 35 CMP) a ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci, je povinný vykonať aj iné dôkazy, než navrhli účastníci (§ 36 CMP); tento prístup súd uplatňuje aj v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia; povinnosť účastníkov konania úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné na rozhodnutie a označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení (§ 32 ods. 1 a 2 CMP), prípadne povinnosť navrhovateľa pripojiť k návrhu listinné dôkazy, sú síce dôležité aj v konaní starostlivosti o maloleté deti, nemôžu však zbaviť súd povinnosti zistiť skutočný stav za účelom rozhodnutia v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, o ktoré v konaní ide; aj keď súd v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia v prípade maloletého dieťaťa aplikuje ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladných opatreniach, nezabavuje ho to povinnosti postupovať v konaní ako súd starostlivosti o maloleté dieťa; preto pokiaľ mal súd prvej inštancie za preukázané, že k styku matky so synom je problematický (bez vážnych dôvodov na strane matky), mal potrebné zistenia za účelom ustálenia skutočného stavu veci ohľadom osvedčenia tvrdených predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia vykonať sám z vlastnej iniciatívy; prekážkou tohto postupu nemôže byť ani lehota stanovená na rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorá má len inštruktívny charakter a musí ustúpiť záujmu maloletého dieťaťa na zistení skutočného stavu veci v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie.

11. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd považoval odvolanie matky za dôvodné. Súd prvej inštancie v preskúmvanej veci nemal dostatočne zistený skutočný stav veci, v dôsledku čoho nemôže byť jeho právne posúdenie veci správne, pretože bolo založené na nesprávnom postupe pri skúmaní podmienok osvedčujúcich nevyhnutnosť nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia a tento nedostatok nebolo účelné odstrániť v odvolacom konaní. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je nevyhnutné podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie podľa stupňa doposiaľ vykonaného dokazovania upraví styk matky s dieťaťom. Za týmto účelom vypočuje účastníkov konania.

12. Matka v podanom odvolaní tiež vzniesla námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyňi. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že pokiaľ strana vzniesla námietku zaujatosti v konaní o opravnom prostriedku, otázku, či sudca, ktorý vo veci rozhodol, bol vylúčený, posudzuje v súvislosti s opravným prostriedkom nadriadený súd. Takýmto postupom nedôjde k porušeniu ústavného práva strany, pretože odvolací, resp. dovolací súd k vylúčeniu sudcu prihliadne z úradnej povinnosti a posudzujú ho bez ohľadu na to, či skutočne bolo o vylúčení rozhodnuté podľa § 54 ods. 2 CSP. Vychádzajúc z uvedeného výkladu (viď Veľké komentáre Števcík, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kolektív Civilný sporový poriadok), odvolací súd skúmal najskôr, či námietka matky spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti. Dospel pritom k záveru, že matka vo svojej námietke neuvádza okamih, kedy sa mala dozvedieť o dôvode, pre ktorý žiada o vylúčenie konajúcej sudkyne, a preto odvolací súd, zároveň ako nadriadený, konštatuje, že podanie matky nespĺňa zákonné náležitosti podľa § 52 ods. 1 CSP, a preto na uvedené podanie neprihliada. Obdobný názor vyslovil odvolací súd aj v rozhodnutí sp. zn. 11CoP/47/2019 a 11NcC/7/2019).

13. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)